

# HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Høgskoleadministrasjonen

## NOTAT

|                                |                         |
|--------------------------------|-------------------------|
| <b>TIL:</b> Høgskolestyret     | <b>Dato:</b> 06.12.2004 |
| <b>FRA:</b> Høgskoledirektøren | <b>Arkiv:</b>           |
|                                | <b>HS-sak:</b> 070/2004 |

---

### SAK: REDUKSJON I ANTALL STUDIEPLASSER – FORDELING PÅ AVDELINGENE

---

**Tidl. sak(er):** HS-sak 067/2004

**Kopi til:**

**Vedlegg:** Brev av 02.12.04 fra NSF til Høgskolestyret  
Brev av 29.11.04 fra ASP

#### Bakgrunn

I forslag til statsbudsjett for 2005 foreslår regjeringen som kjent å kutte basisfinansieringen for 4000 studieplasser nasjonalt (60-studiepoengsenheter, heretter kalt SPE), og pålegger institusjonene å tilpasse opptaket i 2005 slik at en kapasitetsreduksjon gjennomføres. For HiST sin del foreslås det en reduksjon i antall SPE på 115. Samtidig får HiST tilført 20 omfordelte studieplasser på ingeniørutdanningene, og det videreføres 18 studieplasser på audiografutdanningen. Netto reduksjonen for høgskolen blir dermed på 77 SPE.

Hva betyr denne endringen i opptakstall? Tallene fra UFD er som nevnt fullproduserende årsverk (SPE). Dersom man anslår 85 prosent "effekt" av de studentene som tas opp som en gjennomsnittsvurdering, gir dette:

18 SPE audiograf  $\approx$  21 studenter  
20 SPE ingeniør  $\approx$  24 studenter  
115 SPE totalt  $\approx$  135 studenter

Reduksjonen i antall studieplasser representerer en utfordring for høgskolen, i og med at vi fram til i dag har vært opptatt av å bygge ut utdanningstilbudet vårt og styrke posisjonen som en viktig aktør på utdanningsmarkedet. Slike reduksjoner som departementet nå har pålagt høgskolen, kan tas ut på ulike måter. Høgskolen har diskutert flere alternative modeller, med ulike konsekvenser budsjettmessig og i forhold til høgskolens satsingsområder.

#### Ulike måter å ta reduksjonen på

Skal forslaget til reduksjon i studieplasser gi størst mulig innsparing på budsjettet, ville reduksjon av hele undervisningsgrupper, alternativt bortfall av opptak til studieprogram, være det mest kostnadseffektive. Dette fordi lønnskostnadene knyttet til studietilbudene er så store. Om det forutsettes at en slik tilnærming til studieplassreduksjon impliserer oppsigelser, vil dette ha negative konsekvenser for høgskolens arbeidsmiljø, i tillegg til de langsiktige faglig-strategiske konsekvensene av en nedbygging av fagområder. Ved bortfall av opptak til studieprogram eller kraftig reduksjon av undervisningsgrupper ville man alternativt til oppsigelser kunne forutsette at avdelingens faglig tilsatte øker aktiviteten knyttet til eksternt finansiert virksomhet, slik at man i en periode ved hjelp av eksternt tilførte midler finansierer stillinger som er blitt overflødige. En slik omlegging vil alle avdelinger ha noe tid på seg til å

gjennomføre, da de budsjettmessige konsekvensene av en nedlegging ikke vil komme før etter to år.

En reduksjon i studieplasser kan også ta utgangspunkt i arbeidsmarkedsforhold. En reduksjon av studieplasser kan tas ved utdanninger der det i regional eller nasjonal sammenheng synes å være en overproduksjon av kandidater. Nå er ikke arbeidsmarkedet for kandidater som høghskolen utdanner en stabil størrelse, men synes å gå i sykluser. Det har vist seg vanskelig å klart definere disse syklusene, slik at det vil være stor risiko forbundet med å styre studenttallet etter arbeidsmarkedsprognoser, enten man knytter dem til regionale eller nasjonale forhold.

Kostnadsmodellen og arbeidsmarkedsmodellen konsentrerer reduksjonene i studieplasser til noen få studier. Det er også et alternativ å fordele studieplassreduksjonen på alle avdelingene i høghskolen, med unntak av AFT. Unntaket for AFT kan begrunnes med de omfordelte plassene til ingeniørutdanningene, som er et klart signal fra myndighetene om at en ønsker å øke utdanningen av ingeniører. Høghskoledirektøren går inn for at hele økningen innenfor ingeniørutdanning legges til AFT. Der er for tiden begrenset søkergrunnlag innen ingeniørutdanning i data, og en bør derfor ikke legge noen av disse plassene til AITeL. Reduksjonen blir da å betrakte som et generelt kutt i budsjetttrammen til høghskolen. Slik sett vil alle avdelinger få en budsjettreduksjon, men ingen avdeling vil risikere å måtte nedlegge sine fagtilbud.

I forbindelse med at høghskolen skulle utarbeide et diskusjonsnotat om studieplassreduksjonen ble avdelingene bedt om å komme med innspill om hvilke reduksjoner de så som mulige innenfor egen avdeling. Tilbakemeldingene fra avdelingene oppsummerer seg som følger:

#### AHS

Avdelingen foreslår en reduksjon på 5 studieplasser ved Program for ergoterapi og 5 studieplasser ved Program for sosionomutdanning. Per i dag ligger kravet fra deptet på ergoterapi på 78 plasser. Opptakstallet internt er satt til 90, og man kan dermed redusere opptaket noe uten at det er behov for å søke om redusert aktivitetskrav. Sosionom- og barnevernutdanningen har ikke departementalt aktivitetskrav. Avdelingen ønsker ikke reduksjon på videreutdanningene, blant annet fordi disse representerer en viktig kontaktflate til praksisfeltet.

#### TØH

Avdelingen har ingen studier med pålagte aktivitetskrav fra departementet. Avdelingen kryss-subsidierer masterstudiene ved overføringer fra bachelorstudiet, dette på grunn av mye lavere tildeling enn kostnad ved slike studier. Avdelingen opplever det problematisk å redusere antallet studieplasser ved bachelorstudiet, i og med de konsekvenser dette får for høgre grads studier også. Det minst problematiske for avdelingen vil være å redusere på antallet studieplasser ved MPA-studiet.

#### AFT

Denne avdelingen har i budsjettforslaget fått en økning i antall studieplasser på 20. "Departementet legger til grunn at opptaksnivået for realfag- og ingeniørutdanningene blir holdt på minst samme nivå som tidligere, justert for flytting av 60 studieplasser i ingeniørutdanning mellom institusjoner og enkelte studieplassreduksjoner".

Høgskoledirektøren ser ikke at det er aktuelt med reduksjon i antall studieplasser ved AFT i og med de omfordelte studieplassene innenfor ingeniørfagene.

AITeL

Avdelingen ser det som mulig å redusere noe på 1-årig videreutdanning i databehandling.

AMMT

Ingen tilbakemelding på den konkrete forespørselen.

ASP

Sykepleie har et aktivitetskrav pålagt fra departementet på 205 studenter. Internt satt opptakstall er 225. Avdelingen kunne tenke seg en reduksjon på 10 studieplasser.

ALT

Pålagt aktivitetskrav til døvetolkutdanningen (32), ses i sammenheng med tegnspråkstudiet. Avdelingen ønsker et eventuelt kutt på videreutdanningene og anser det uklokt å redusere antallet studieplasser på grunnutdanningen når det fra høsten 2005 likevel blir en stor reduksjon i antall studieplasser innenfor lærerutdanning, pga innført minstekrav i norsk og matematikk. Tegnspråk- og tolkefag er svært utsatt og sårbart, og reduksjon innenfor dette området er derfor uaktuelt. Dessuten regner avdelingen med at departementet vil videreføre aktivitetskravet for døvetolkutdanningen. På denne bakgrunn foreslås heller reduksjon i de strategiske plassene.

### **Forslag til fordeling av reduksjonen**

Styret for høgskolen er kjent med vurderingene som høgskolens ledelse har gjort, samt avdelingenes tilbakemeldinger, i og med sak 067/04, hvor høgskoledirektøren la fram et diskusjonsnotat vedr studieplassreduksjonen. Styret var i denne saken opptatt av at man måtte vurdere både kostnadsreduksjoner og arbeidsmarkedsargumenter når man fremmet et konkret forslag om fordelingen av reduksjonen.

I etterkant av styremøtet har rektor og høgskoledirektør vært i samtaler med departementet og diskutert ulike muligheter for studieplassreduksjoner. Departementets tilbakemelding var at en ikke ønsket store nedskjæringer på sentrale fagområder innenfor helsefag, lærerutdanning og teknologiske fag. Basert på dette møtet forstår høgskoledirektøren departementet slik at det er overveiende sannsynlig at aktivitetskravene opprettholdes på dagens nivå. Dette kan også ha sammenheng med aktivitetskravene som styringsparameter for praksisplasser

På denne bakgrunn vil høgskoledirektøren foreslå en fordeling av reduksjonen i studieplasser for kommende studieår, hvor den pålagte studieplassreduksjonen er fordelt mellom høgskolens avdelinger med unntak av Avdeling for teknologi, med utgangspunkt i en pro rata fordeling sett i forhold til avdelingenes opptakstall. De strategiske plassene er holdt helt utenfor dette regnestykket, dette for å kunne beholde en viss styringsmulighet om pro rata reduksjonen skulle få svært uheldige utslag. Med et slikt forslag går en delvis bort fra de føringer høgskolestyret la gjennom diskusjonen i sak 67/04. Dette gjør en fordi møtet med departementet begrenser handlingsrommet for større og mer konsentrerte nedskjæringer vesentlig. I realiteten vil det bare være innenfor sosialfagene, økonomi/administrasjon, næringsmiddelteknologi, videreutdanninger innenfor enkelte fagområder, og i noen grad lærerutdanning.

Tildelingsbrevet for budsjettet har ikke kommet fra departementet ennå. I St.prp. nr.1 sier imidlertid departementet at budsjetttrammene ved statlige og private institusjoner er redusert med til sammen 78 millioner kroner knyttet til studieplassreduksjon og reduksjonen utgjør samlet 4 000 studieplasser, dersom reduksjonen tas fra de minst kostnadskrevende studiene. Det betyr en prissetting på kr 19 500 per studieplass (halvårsvirkning), omregnet fra fullproduserende enheter til antall plasser i opptakssammenheng gir det en pris på kr 16 610 per studieplass. Vi kan dermed forutsette at det for Høgskolen i Sør-Trøndelag betyr en reduksjon i tildelt ramme på kr 2 242 500 (bruttoreduksjon), samtidig som St prp. nr.1 viser at nettoendringen i budsjetttrammen til høgskolen forårsaket av studieplassreduksjonen er på kr 536 000. Differansen mellom bruttoreduksjon og nettoendring kan antas å svare til den prisen som departementet har satt på de videreførte og omfordelte studieplassene. Bruttoreduksjonen i budsjetttrammen må fordeles mellom de ulike avdelingene i forhold til reduksjonen i studieplasser. De to avdelingene AHS og AFT blir tilført midler til budsjetttrammene sine, i og med videreføring av studieplassene ved audiografutdanninga og omfordelte ingeniørplasser. AHS tilføres 1 026 000 for økningen på audiografutdanningen, og AFT tilføres 480 000 for økning på ingeniørutdanning. I tillegg tilføres ALT en siste halvårsvirkning av videreførte plasser i 2004 med kr. 198 000.

**Ut fra en slik fordeling blir den avdelingsvise reduksjonen som følger:**

AHS må redusere med 49 studieplasser som tilsvarer et kutt i rammen til avdelingen på kr 813 890, samtidig vil avdelingen under de skisserte forutsetninger bli tilført kr 1 026 000 for videreføring av studieplassene til audiograf.

TØH må redusere med 22 studieplasser som tilsvarer et kutt i rammen til avdelingen på kr 365 420.

AITeL må redusere med 11,5 studieplasser som tilsvarer et kutt i rammen til avdelingen på kr 191 015.

AMMT må redusere med 13,5 studieplasser som tilsvarer et kutt i rammen til avdelingen på kr 224 235.

ASP må redusere med 19 studieplasser som tilsvarer et kutt i rammen til avdelingen på kr 315 590.

ALT må redusere med 20 studieplasser som tilsvarer et kutt i rammen til avdelingen på kr 332 200. Samtidig vil avdelingen få tilført kr. 198 000 som sluttvirkning av videreføring av plasser fra 2004.

Høgskoledirektøren forutsetter at ingen av disse utdanningene med pålagte aktivitetskrav blir redusert i en slik grad at det nødvendiggjør søknad om reduksjon i kravene.

Høgskoledirektøren ber om at avdelingene kommer med tilbakemelding om på hvilke program hver enkelt avdeling vil ta reduksjonene i antall studieplasser, slik at det blir mulig å fremme en sak for Styret om opptakstall for studieåret 2005-06 i januar 2005.

**Forslag til vedtak:**

Økningen i antall studieplasser på ingeniørutdanning legges til AFT. Avdelingene må fremme forslag om fordeling på programmer i henhold til fristene i siste del av vedtaket.

På bakgrunn av departementets pålegg om reduksjon i studieplasser, vedtar Styret for høghskolen at reduksjonen på 135 studieplasser tas på følgende måte:

AHS må redusere med 49 studieplasser  
TØH må redusere med 22 studieplasser  
AITeL må redusere med 11,5 studieplasser  
AMMT må redusere med 13,5 studieplasser  
ASP må redusere med 19 studieplasser  
ALT må redusere med 20 studieplasser

Styret forutsetter at ingen av disse utdanningene med pålagte aktivitetskrav blir redusert i en slik grad at det nødvendiggjør søknad om reduksjon i kravene.

Styret gir avdelingene frist til 10. januar 2005 for å fremme forslag om på hvilke program hver enkelt avdeling vil ta reduksjonene i antall studieplasser, slik at det blir mulig å behandle en sak om opptakstill for studieåret 2005-06 i Styrets møte i januar 2005. Avdelingene må fremme to alternative forslag til vedtak. I utarbeidelsen av forslagene må avdelingene legge vekt på søkertilgangen, arbeidsmarkedet, muligheten for kostnadsreduksjon og sammenhengen med strategiske satsningsområder.